رابطه سیستم های فعال ساز و بازداری رفتاری با نگرانی آسیب شناختی و غیرآسیب شناختی

احمد منصوری(MSc)*⁽، عباس بخشی پور رودسری(PhD

۱ – گروه روانشناسی دانشگاه تبریز

دریافت: ۸۸/۴/۲۳ ، اصلاح: ۸۸/۷/۸، پذیرش: ۸۸/۹/۱۸

خلاصه

سابقه و هدف: فعالیت سیستم بازداری رفتاری نقش مهمی در بروژ تجربیات هیجانی یا عاطفی منفی بازی می کند و منجر به صفات شخصیتی اضطرابی و حساسیت بالا به محرک های تهدید کننده می شود. بعلاوه، این فعالیت با احساس اضطراب، نگرانی و نشخوار فکری همراه است. از طرف دیگر، اطلاعات مدونی درباره رابطه سیستمهای بازداری و فعال ساز رفتاری با نگرانی آسیب شناختی و غیر آسیب شناختی وجود ندارد. لذا این مطالعه به منظور بررسی رابطه سیستم های بازداری و فعال ساز رفتاری با نگرانی آسیب شناختی و غیر آسیب شناختی انجام شد.

مواد و روشیها: این مطالعه مقطعی بر روی ۲۲۰ دانشجوی خوابگاهی (دختر ۱۲۰ پسر ۱۰۰) دانشگاه تبریز انجام شد. نمونه گیری به روش خوشه ای مرحله ای بود. برای جمع آوری اطلاعات از مقیاس سیستم فعال ساز و بازداری رفتاری، پرسشنامه نگرانی ایالت پن و پرسشنامه ابعاد نگرانی استفاده شد و متغیرهای مورد بررسی با اسـتفاده از مقیاس ۵ درجه ای لیکرت اندازه گیری و مقایسه شدند.

یافته ها: میانگین سن شرکت کنندگان ۲۷/۴±۲۲ سال بود. میانگین نمره سیستم بازداری ۱۹/۷⁴±۱۹/۹۹ و میانگین نمره نگرانی آسیب شناختی ۲۲/۴ و نگرانی غیر آسیب شناختی ۲۲/۲۷±۴۹/۸+ بود. رابطه بین سیستم بازداری با نگرانی آسیب شناختی و غیر آسیب شناختی معنی دار بود (۱۹-۹۰). سیستم بازداری تـاثیر مثبت و معنی داری بر نگرانی ها داشت. به عبارت دیگر، سیستم بازداری درصدی از واریانس نگرانی را شامل شده و می تواند آن را پیش بینی کند. علاوه براین، رابطه بین سیستم بازداری و نگرانی درباره روابط، کار و نگرانی های مالی معنی دار بود (۱۹–۹۷) و سیستم بازداری تاثیر مثبت و معنی داری بر آنها داشت. از طرف دیگر، رابطه بین سیستم فعال ساز با نگرانی ها معنی دار نبود و سیستم فعال ساز تاثیر مثبت و معنی داری بر نگرانی ها نداشت.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه رابطه بین سیستم بازداری رفتاری و نگرانی را تایید کرد. علاوه براین، نشان داد که سیستم بازداری یکی از عوامل موثر در تجربه نگرانی و شدت نگرانی است و می تواند نگرانی را پیش بینی کند.

واژه های کلیدی: سیستم بازداری رفتاری، سیستم فعال ساز رفتاری، نگرانی.

مقدمه

هر کسی گاه و بیگاه حتی در مورد چیزهایی فراتر از کنترل خود نگران می شود. از اینرو، هر چند که نگرانی یک بخش طبیعی از زندگی افراد است، می تواند تبدیل به مشکل شده و تداخل قابل ملاحظه ای در کارکرد افراد ایجاد کند (۱). نگرانی به عنوان « زنجیره ای از افکار و تصاویر دارای درون مایه عاطفی منفی که نسبتاً غیر قابل کنترل است، تعریف شده است که دلالت بر تلاش جهت اشتغال به مساله گشایی روانی در مورد موضوعات واقعی یا خیالی دارد، پیامدهای آن نامعلوم است، اما شامل یک یا چند پیامد منفی می شود (۳و۲). نگرانی به دو دسته نگرانی بهنجار و نگرانی آسیب شناختی تقسیم می شود. نگرانی آسیب

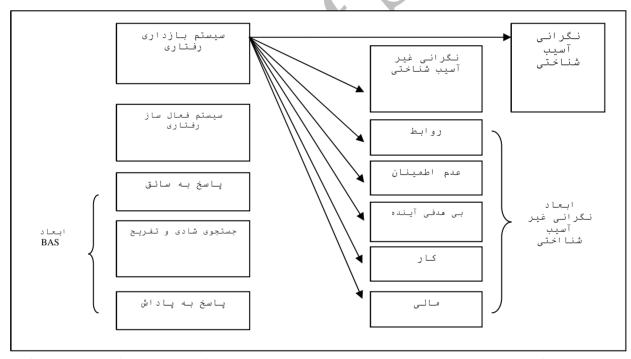
شناختی بر مبنای فراوانی، شدت و مدت نگرانی و توانایی افراد در کنترل نگرانی و تداخل قابل ملاحظه ای که در کارکرد افراد ایجاد می کند، از نگرانی غیر آسیب شناختی متمایز می شود (۴). دو سیستم بازداری و فعال ساز رفتاری بخشی از اساس نوروبیولوژیکال رفتار و عاطفه هاستند و اساس انگیزشی پایه ای برای تفاوت های فردی در رفتار، خلق و عاطفه فراهم می سازند (۶و۵). صفات انعکاس دهنده سیستم فعال ساز صفات تکانشوری و صفات انعکاس دهنده سیستم بازداری صفات اضطرابی هستند (۷). سیستم فعال ساز به نشانه های پاداش بدون تنبیه و فرار از تنبیه حساس است و سیستم فعال ساز با عواطف مثبت و هیجان

^{*} مسئول مقاله:

آدرس: تبریز، بلوار ۲۹ بهمن، دانشگاه تبریز، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، تلفن: ۳۳۹۲۹۲۰۵۷–۰۴۱۱

های مثبت (مثل امید، سرخوشی و شادکامی) رابطه دارد (۹و۸). در مقابل، سیستم بازداری باعث بازداری رفتار و افزایش سطوح بر انگیختگی و توجه می شود. ایـن سیستم به علائم تنبیه، فقدان یاداش و تازگی حساس است و با هیجان ها و عواطف منفی مثل ترس، ناکامی، اضطراب و غمگینی رابطه دارد (۸). فعالیت بیش از اندازه سیستم بازداری منجر به صفات شخصیتی اضطرابی، حساسیت بالا به محرک های تهدید کننده و رفتارهای مرتبط با اضطراب مثل نگرانی و نـشخوار فکری می شود (۱۲–۱۰). اضطراب ایجاد شده سبب نوعی گرایش محتاطانه می شود. گرایشی که از طریق بازداری رفتارهای غالب، افزایش وارسی، ارزیابی، پیش بینی و یادآوری تهدید مشخص و از طریق نگرانی، نشخوار ذهنی و برانگیختگی تجربه می شود (۱۳). از اینرو، فعالیت سیستم بازداری منجر به احساس اضطراب، نگرانی و نشخوار فکری می شود (۱۰). Chang و همکاران گزارش کردند که سیستم بازداری با نگرانی درباره روابط، عدم اطمینان، بی هدفی آینده، بی کفایتی شغلی، مالی و سیاسی اجتماعی رابطه دارد. علاوه براین آنها گزارش کردنـد کـه خرده مقیاس پاسخ به پاداش سیستم بازداری با نگرانی درباره روابط، عدم اطمینان، بی هدفی آینده، بی کفایتی شغلی و نگرانی مالی رابط و دارد. پاسخ به سائق با عدم اطمینان، بی هـدفی آینـده و بـی کفایتی شـغلی رابطـه دارد. آنهـا

همچنین گزارش کردند که خرده مقیاس جستجوی شادی و تفریح با نگرانی درباره روابط، بی هدفی آینده و بی کفایتی شغلی رابطه دارد و سیستم فعال ساز و بازداری رفتاری پیش بینی کننده نگرانی غیر آسیب شناختی هستند (۶). با ایس وجود، برخی محققین معتقدند که سیستم بازداری رفتاری نقش مهمی در تجربه نگرانی دارد (۱۱و۱۱)، نتایج حاصل از مطالعه Chang و همکاران نشان می دهد که سیستم فعال ساز و خرده مقیاسهای آن نیز با نگرانی غیر آسیب شناختی رابطه دارند و می توانند آن را پیش بینی کنند (۶). با وجود آنکه مطالعه آنها تنها مطالعه گزارش شده در زمینه بررسی رابطه سیستم بازداری رفتاری با نگرانی است، در این مطالعه تنها رابطه سیستمهای بازداری و فعال ساز رفتـاری بـا نگرانـی غیـر آسیب شناختی بررسی شده است. انتظار بر این است که سیستم بازداری رفتاری با نگرانی آسیب شناختی و غیر آسیب شناختی و ابعاد نگرانی غیر آسیب شـناختی رابطه داشته باشد. همچنین تاثیر مثبت و معنی داری بر آنها داشته باشد یا به عبارت دیگر قادر به پیش بینی آنها باشد (نمودار ۱). از اینرو، این مطالعه با هدف بررسی رابطه بین سیستم های بازداری و فعال ساز رفتاری با نگرانی آسیب شناختی و غیر آسیب شناختی و همچنین بررسی اثرات این سیستم ها بر نگرانی آسیب شناختی و غیر آسیب شناختی انجام شده است.

نمودار ۱. الگوی اولیه (انتظار می رود که بر خلاف سیستم فعال ساز بین سیستم بازداری رفتاری با نگرانی آسیب شناختی و غیر آسیب شناختی و ابعاد آن رابطـه معنی دار وجود داشته باشد و همچنین سیستم بازداری تاثیر مثبت و معنی داری بر آنها داشته، قادر به پیش بینی آنها باشد).

مواد و روشها

این مطالعه مقطعی بر روی دانشجویان کارشناسی ساکن خوابگاه های دانشجویی دانشگاه تبریز انجام شد. دانشجویانی که پیشینه بیماریهای روانپزشکی/ روانشناختی نداشتند، وارد مطالعه شدند. از بین ۵۶۰۰ دانشجوی خوابگاهی ۲۲۰ دانشجوی خوابگاهی (۱۲۰ دختر و ۱۰۰ پسر) به روش نمونه گیری خوشه ای مرحله ای انتخاب شدند. در مرحله اول از بین ۴ خوابگاه دانشجویی دختر و پسر ۲ خوابگاه به تصادف انتخاب شد. در مرحله دوم از بین ۴ بلوک خوابگاه پسران ۱

بلوک و از بین ۴ بلوک خوابگاه دختران نیز ۱ بلوک به تصادف انتخاب شد. پس از هماهنگی با مسئولان ذیـربط و اَزمـودنی هـا و تـشریح اهمیـت اهـداف مطالعـه پرسشنامه های زیر به صورت همزمان در اختیار دانشجویان قرار گرفت.

الف – مقیاس سیستم فعال ساز و بازداری رفتاری: این مقیاس که توسط Carver & White تهیه شد، مقیاسی ۲۴ ماده ای از نوع لیکرت ۴ درجه ای و متشکل از ۴ خرده مقیاس است. سیستم بازداری رفتاری و سیستم فعال ساز رفتاری متشکل از ۳ خرده مقیاس پاسخ به پاداش، پاسخ به سائق و ٦.

جستجوی شادی و تفریح است. پایایی آزمون برای مقیاس سیستم بازداری ۲۷۸ و برای خرده مقیاس های سیستم فعال ساز یعنی پاسخ بـه پاداش، پاسخ بـه سائق و جستجوی شادی و تفریح به ترتیب ۲۸/۰، ۲۵/۸ و $\pi/۸$ گزارش شـده است. روایی همزمان آزمون با پرسشنامه های بک ((r=1/7)، آیزنگ ((r=1/7))، مقیاس حالت-صفت اضطراب ((r=1/4) و مقیاس عاطفه منفی ((r=1/4)).

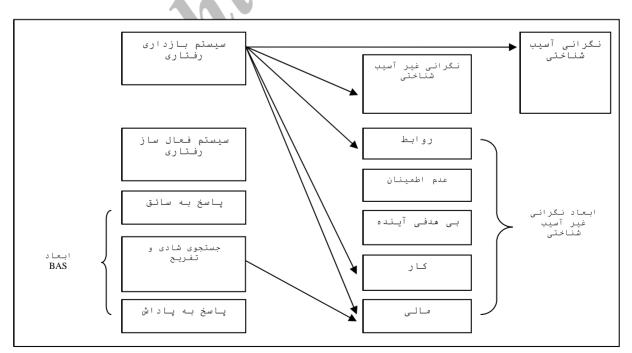
ب- پرسشنامه ابعاد نگرانی غیر آسیب شناختی: مقیاسی ۲۵ ماده ای متشکل از یک مقیاس لیکرت پنج درجه ای و ۵ خرده مقیاس: روابط، عدم اطمینان، بی هدفی آینده، کار و مالی است. در این مطالعه، پایایی آزمون به روش همسانی درونی ۹۴/۰ و برای خرده مقیاس های آن بطور میانگین ۱۸/۶ است. اعتبار همزمان آزمون با پرسشنامه نگرانی ایالتی پن نیز مطلوب است (۲۵-۱۰). معیار همزمان آزمون با پرسشنامه نگرانی ایالتی پن نیز مطلوب است (۲۵۰-۱۰). مقیاس لیکرت ۵ درجه ای است. پایایی آزمون به روش همسانی درونی ۸۶٪ و به مقیاس لیکرت ۵ درجه ای است. پایایی آزمون به دروش میازآزمایی با چهار هفته فاصله ۷۷٪ گزارش شده است. اعتبار همزمان آزمون با زمون ای آزمون میاز میاز درونی ۶۶٪ و به دروش بازآزمایی با چهار هفته فاصله ۷۷٪ گزارش شده است. اعتبار همزمان آزمون میا درون میا درونی ۶۰٪ میاده میاز درونی دروی درونی درونی درونی درونی درونی درونی درونی درونی درونی در

یافته ها

میانگین سن شرکت کنندگان ۲۲/۱۲ ۲۲ سال بود. میانگین نمره شرکت کنندگان در پرسشنامه نگرانی آسیب شناختی۱۱/۹۴ ، نگرانی غیر آسیب شناختی ۲۲/۲۷±۲۹/۸۰ و ابعاد آن یعنی نگرانی درباره روابط ۵/۰۵±۵/۹۱، عـدم اطمینان ۲۹/۵±۵/۶۶، بی هدفی آینده ۵/۹۲±۱۱/۷۸، کـار ۴/۹۳±۲۶/۶ و مـالی ۱۰۸/۵±۲۱/۲۲ بـود. میـانگین نمـره شـرکت کننـدگان در سیـستم بـازداری

۱۹/۷۹±۲/۵۹، سیستم فعال ساز ۵/۷۰±۳۹/۵۹ و خرده مقیاس های آن یعنی پاسخ به سائق ۱۱/۷۲±۱۱/۷۴، پاسخ به پاداش ۲/۹۸±۱۶/۸۴ و جستجوی شادی و تفریح ۲/۱۸ ±۱۰/۹۲ بود.

نتایج همچنین نشان داد که سیستم بازداری علاوه بر تاثیر مثبت و معنی دار بر نگرانی در باره روابط (t=۲)، کار (t=۲/۵۷) و نگرانی های مالی (t=۲/۳۳) رابطه معنی داری نیز با آنها دارد (t+۰/۹)، در حالیکه رابطه و تاثیر معنی داری بر نگرانی درباره عدم اطمینان (t+۰/۳۵) و بی هدفی آینده (t+۱/۱۷) ندارد (t+۰/۰۹)، علاوه براین، از میان خرده مقیاس های سیستم فعال ساز تنها پاسخ به پاداش تاثیر مثبت و معنی دار بر نگرانی مالی (t=۲/۴۹) دارد و همچنین رابطه بین آنها معنی دار است (t+۰/۰۹).

نمودار ۲. الگوی تحلیل مسیر برای نگرانی آسیب شناختی و غیر آسیب شناختی (فلش ها نشان دهنده رابطه معنی دار، اثر مثبت و معنی دار متغیرها و قابلیت پیش بینی آنها است).

بحث و نتیجه گیری

نتایج مطالعه نشان داد که بین سیستم بازداری رفتاری و تجربه نگرانی آسیب شناختی، نگرانی غیر آسیب شناختی و ابعاد آن یعنی نگرانی درباره روابط، نگرانی های کاری و مالی رابطه وجود دارد. بعلاوه، سیستم بازداری تاثیر مثبت و معنی داری بر نگرانی آسیب شناختی و غیر آسیب شناختی دارد. به عبارت دیگر، سیستم بازداری درصدی از واریانس مربوط به نگرانی آسیب شناختی، غیر آسیب شناختی، نگرانی درباره روابط، نگرانی های کاری و مالی را شامل شده و می تواند آنها را پیش بینی کند. در حالیکه، سیستم فعال ساز و خرده مقیاس های آن (به استثنای جستجوی شادی و تفریح) نه تنها رابطه ای با نگرانی آسیب شناختی و نیر غیر آسیب شناختی ندارد، بلکه تاثیری بر آنها نداشته، قادر به پیش بینی آنها نیـز نیستند.

نتایج مطالعه حاضر، یافته های Chang و همکاران را مبنی بر رابط ه سیستم بازداری با نگرانی غیر آسیب شناختی و نگرانی درباره روابط، کار و نگرانی های مالی تایید کرد (۶)، اما در این مطالعه رابطه بین سیستم بازداری با نگرانی درباره بی هدفی آینده و عدم اطمینان تایید نشد. بعلاوه، یافته های مطالعه حاضر همسو با نتایج Chang و همکاران نشان داد که این سیستم توان پیش حاضر همسو با نتایج Chang و همکاران نشان داد که این سیستم توان پیش دارد (۶). با این وجود در این مطالعه، رابطه بین پاسخ به پاداش سیستم فعال ساز با نگرانی درباره روابط، عدم اطمینان، بی هدفی آینده، بی کفایتی شغلی و نگرانی مالی، رابطه پاسخ به سائق با عدم اطمینان، بی هدفی آینده، بی کفایتی شنای و نگرانی رابطه خرده مقیاس جستجوی شادی و تفریح با نگرانی درباره روابط، بی هدفی آینده و بی کفایتی شغلی تایید نشد. همچنین نگرانی غیر آسیب شناختی بواسطه سیستم فعال ساز قابل پیش بینی نبود. عدم تکرانی غیر آسیب شناختی بواسطه سیستم بازداری در تجربه عواطف یا هیجان های منفی، نه تجرب ه عواطف یا هیجان های مثبت می باشد. از اینو، رابطه سیستم بازداری و عم رابطه سیستم

فعال ساز با نگرانی آسیب شناختی و غیر آسیب شناختی همسو با تئـوری و یافتـه های قبلی نشان می دهد که سیستم بازداری با تجربیات هیجانی منفی یا عاطفـه منفی رابطه دارد (۱۰) و منجر به صفات شخصیتی اضطرابی و حساسیت بـالا بـه محرک های تهدید کننده و احساس نگرانی می شود (۱۲و۱۱). نتایج بدست آمده بیانگر آن است که فعالیت بالای سیستم بازداری منجر به حساسیت بالا نسبت به محرک های تهدید کننده و در نتیجه اضطراب می شود. سپس اضـطراب ایجـاد شده منجر به نوعی گرایش محتاطانـه مـی شـود، گرایـشی کـه باعـث بـازداری رفتارهای غالب، افزایش وارسی، ارزیابی، پـیش بینـی و یـادآوری تهدیـد شـده و فرد دستخوش اضطراب شده، جهت اجتناب از تصاویر آزارنده و ترسـناک، تجربـه اضطراب و دیگر هیجان ها یا عواطف منفی از نگرانی بـه عنـوان نـوعی اجتناب شناختی استفاده می کند (۱۳).

در پایان لازم است اشاره شود از آنجایی که در ایـن مطالعـه نمونـه ای از دانشجویان کارشناسی استفاده شـده کـه متنیرهـای موجـود در بررسـی آنهـا تـا اندازه ای متجانس بود، لذا انجام مطالعه های بیشتر بر روی نمونه های دیگری از افراد جهت تعمیم نتایج از اهمیت بسزایی برخوردار است. در کـل نتـایج مطالعـه حاضر نشان داد که افراد دارای حساسیت بالای سیستم بازداری، نگرانی بیـشتر و شدیدتری را نـسبت بـه افـراد دارای حساسیت پـایین سیـستم بـازداری تجربـه می کنند. علاوه براین، سیستم بازداری درصدی از واریانس نگرانی را شامل شـده و می تواند میزان و شدت آن را پیش بینی کند.

تقدير و تشكر

بدینوسیله از همکاری کلیه افراد شرکت کننده و مسئولین محترم اداره خوابگاه های دانشگاه تبریز تقدیر و تشکر می گردد.

The Relationship between Behavioral Activation and Inhibition Systems on the Pathological and Non-Pathological Worry

A. Mansouri (MSc)^{1*}, A. Bakhshipour Roodsari (PhD)¹

1. Department of Clinical Psychology, Faculty of Education and Psychology, Tabriz University, Tabriz, Iran

Received: Jul 14th 2009, Revised: Sep 30th 2009, Accepted: Dec 9th 2009.

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVE: Activation of the behavioral inhibition system plays central role in appearance of emotional and affective experiments and cause anxiety personality traits and high sensitive on the threatening stimulus. Also, it coincides with the feelings of anxiety, worries and rumination. On the other hand, it is not collected information about relationship between behavioral activation and inhibition systems with pathological and non-pathological worry. Thus, the purpose of this study was to investigate the relationship between behavioral activation and inhibition systems with pathological and non-pathological worry.

METHODS: This cross sectional study was performed on 220 students (120 females, 100 males) of Tabriz University dormitories. Students were selected by random cluster sampling. Behavioral Activation/Inhibition Systems Scale, Worry Domains questionnaire and Penn State Worry Questionnaire were used for data collection. Variables were measured by 5-point Likert-scale and then analyzed.

FINDINGS: The mean age of participants was 22 ± 1.74 years. The mean of inhibition system, pathological worry and non-pathological worry were 19.79 ± 2.59 , 43.89 ± 11.94 and 49.80 ± 22.27 , respectively. Relationship between inhibition system with pathological and non-pathological worry was significant (p<0.01). Inhibition system had positive and significant effect on the pathological and non-pathological worry and can predict worry. Moreover, relationship between inhibition system with worry for relationships, work and financial was significant (p<0.01) and also inhibition system had positive and significant effect on them. On the other hand, relationship between activation system with worries was not significant (p>0.01) and activation system had not positive and significant effect on worries.

CONCLUSION: Results of this study endorse the relationship between inhibition system with worry. Moreover, it showed that inhibition system is one of effective factors on experiment and intensity worry. In addition, inhibition system can predict worry.

KEY WORDS: Behavioral inhibition systems, Behavioral activation system, Worry.

References

1. Chelminski I, Zimmerman M. Pathological worry in depressed and anxious patients. J Anxiety Disord 2003;17(5): 533-46.

2. Brosschot JF, Gerin W, Thayer JF. The perseverative cognition hypothesis: A review of worry, prolonged stress-related physiological activation, and health. J Psychosom Res 2006;60(2):113–24.

3. Hong RY. Worry and rumination: Differential associations with anxious and depressive symptoms and coping behavior. Behav Res Ther 2007;45(2):277-90.

4. Covin R, Ouimet AJ, Seeds PM, Dozois DJ. A meta-analysis of CBT for pathological worry among clients with GAD. Anxiety Disorders 2008;22(1):108-16.

5. Smits DJM, Boeck PD. From BIS/BAS to the Big Fivey. Eur J Pers 2006;20(4):255-70.

6. Chang EC, Zumberg KM, Sanna LJ, et al. Relationship between perfectionism and domains of worry in a college student population: Considering the role of BIS/BAS motives. J Pers Individ Dif 2007;43(4):925-36.

7. Carver CS, White TL. Behavioral inhibition, behavioral activation, and affective responses to impending reward and punishment: the BIS/BAS Scales. J Pers Soc Psychol 1994;67(2):319-33.

8. Heponiemi T, Keltikangas-Jarvinen L, Puttonen S, Ravaja N. BIS/BAS sensitivity and self-rated affects during experimentally induced stress. J Pers Individ Dif 2003;34(6):943-57.

9. Harmon-Jones E. Anger and the behavioral approach system. J Pers Individ Dif 2003;35(5):995-1005.

10. Van der Linden D, Taris TW, Beckers DJG, Kindt KB. Reinforcement sensitivity theory and occupational health: BIS and BAS on the job. J Pers Individ Dif 2007;42(6):1127-38.

11. Breniner SL, Beauchaine TP, Sylvers PD. A comparison of psychophysiological and self-report measures of BAS and BIS activation. Int J Psychophysiol 2005;42(1):108-15.

12. Johnson SL, Turner RJ, Iwata N. BIS/BAS levels and psychiatric disorder: An epidemiological study. J Psychopathol Behav Assess 2002;25(1):25-36.

13. Booth C, Hasking P. Social anxiety and alcohol consumption: the role of alcohol expectancies and reward sensitivity. Addict Behav 2009;34(9):730-36.

14. Sabourimoghaddam H. Effects of motivational manipulation and brain-behavioral systems on neural conductance. Tabriz, Tabriz University 2008; pp:58-9. Doctoral Dissertation

15. Shirinzadeh Dastgiri S, Gudarzi MA, Ghanizadeh A, Naghavi S. Comparison of metacognitive and responsibility beliefs in patients with obsessive-compulsive disorder, generalized anxiety disorder and normal individuals. Iranian J Psychiatry Clin Psychol 2008;14(1):46-55. [in Persian]